

**N:o 78.**

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 15 maj 1895.  
— — — — Andra Kammaren — 15 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition om uppgörelse med Stockholms stad angående öfverlåtande på staten af den rätt, staden må ega till vissa delar af Helgeandsholmen.*

(Statsutskottets utlåtande n:o 70.)

**Till Konungen.**

Enligt hvad af en till Riksdagen den 22 mars innevarande år aflåten proposition (n:o 43) inhemtas, hade fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret i skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t af den 19 sistlidne januari anhållit, att Eders Kongl. Maj:t täcktes godkänna följande af Stockholms stadsfullmäktige för deras del biträdda

**• F ö r s l a g**

*till uppgörelse mellan å ena sidan staten och å andra sidan Stockholms stad i fråga om öfverlåtande på staten af den rätt, staden må ega till vissa delar af Helgeandsholmen och vidliggande vatten.*

Emot det att Stockholms stad till förmån för svenska staten afsäger sig alla anspråk på eganderätt till de delar af Helgeandsholmen, hvilka i det af stadens ombudsman och stadsingenjören den 5 april 1892 gemensamt

afgifna tjenstememorial angifvits tillhöra staden, nemligen dels Gamla Norrbrogatan, den emellan Gamla och Nya Norrbro löpande gata jemte området norr derom, den genom holmen gående kanalen och utfyllningarna vid tomterna n:is 1—6 i kvarteret Norrbro, innehållande i areal tillsammans omkring 6,040 kvadratmeter, dels ock vidliggande vattenområde, till den utsträckning, detta af fullmäktige finnes behöfva tagas i anspråk för utförande af 1888 års Riksdags af Kongl. Maj:t den 22 juni samma år godkända beslut om uppförande å Helgeandsholmen af riksdags- och riksbanksbyggnader,

förklarar å andra sidan staten:

a) att de begränsningslinier, som, enligt hvad bilagda situationsplan utvisar, uppdragits mellan å ena sidan Arsenal-, Kungsträdgårds- och Hamngatorna samt å andra sidan det staten tillhöriga Carl XIII:s torg, skola för framtiden vara gällande;

b) att staten till förmån för Stockholms stad afstår från eganderätten till de delar af Humlegården, hvilka blifvit tills vidare upplåtna att tilläggas dels Sturegatan (kongl. bref den 10 mars 1877), dels Karlavägen (kongl. bref den 6 juli 1877), dels ock Vestra Humlegårdsgatan (kongl. bref den 9 juli 1880) m. m., och hvilka delar hålla i areal omkring 15,014 kvadratmeter, såsom närmare framgår af bilagda situationsplan jemte tillhörande specifikation;

c) att staten medgifver den ändring i kontraktet mellan öfverintendents-embetet å Kongl. Maj:ts och kronans vägnar och Stockholms stads drätsel-nämnd den 8 maj 1877 angående värden om den kronan tillhöriga Humlegården, att uppsägningstiden förlänges från två till tio år, dock med staten fortfarande förbehållen rätt, att, derest under upplåtelseiden beslutes tillbyggnad af bibliotekshuset, sådant må utan hinder af denna upplåtelse ega rum ett år efter sedan staden derom erhållit tillkännagifvande.

Denna öfverenskommelse berör icke den på domstols pröfning beroende frågan om reglering af Helgeandsholmens stränder.»

Sedan öfverintendentsemetet i ärendet afgifvit infordradt yttrande, har Eders Kongl. Maj:t, under åberopande af ett den kongl. propositionen bilagdt protokoll öfver finansärenden för den 22 sistlidne mars, nu föreslagit Riksdagen att medgifva, att — för träffande af aftal mellan staten och Stockholms stad i fråga om öfverlåtande på staten af den rätt, staden kunde ega till vissa delar af Helgeandsholmen och vidliggande vatten, i enlighet med ofvan intagna förslag, allenast med det tillägg till punkten c) i berörda förslag, att hvad i samma punkt stadgades beträffande tillbyggnad af bibliotekshuset i Humlegården äfven skulle gälla i fråga om uppförande af annan byggnad derstädes — Eders Kongl. Maj:t måtte ega att till förmån för

Stockholms stad afstå från den kronan tillkommande eganderätt till de delar af Karl XIII:s torg och Humlegården, som afsåges i punkterna a) och b) af ofvan omnämnda förslag.

Då den ifrågavarande öfverenskommelsen torde innebära större fördelar för Stockholms stad än för staten, enär staden tillförsäkras eganderätt till omkring 15,014 kvadratmeter af kronan oomtvisteligt tillhörig mark, under det att, oafsedt eganderätten till det vidliggande vattenområdet, den mark, som skulle staten tillerkännas, endast innehåller i areal omkring 6,040 kvadratmeter, hvartill stadens eganderätt är delvis omtvistad, anser Riksdagen med skäl kunna påyrkas, att den förmån för det allmänna, som kan innefattas i det af Eders Kongl. Maj:ts ifrågasatta tillägget till det framlagda förslaget till öfverenskommelse, varder staten förbehållen. Detta tillägg innefattar förbehållande af rätt för staten att, derest under upplåtelse tiden fråga uppstår, om uppförande å Humlegården äfven af annan byggnad än tillbyggnad af bibliotekshuset, sådant må ega rum ett år efter sedan staden derom erhållit tillkännagifvande; och då denna anmälningstid af ett år, hvilken i öfrigt redan finnes bestämd i det emellan öfverintendentsembetet och Stockholms stad ingångna kontrakt i fråga om Humlegårdens vård, är afsedd för den händelse, att kronan i brist på annan lämplig byggnadsplats nödgas anlita någon del af Humlegården för att der uppföra för statsändamål erforderlig nybyggnad, är den föreslagna tilläggsbestämmelsen icke utan betydelse, derest den skulle behöfva tillämpas; men å andra sidan är behofvet af bestämmelsens tillämpning utan allt tvifvel så aflägsat, att densammes intagande i öfverenskommelsen icke bör möta något motstånd från Stockholms stads sida.

På grund häraf har Riksdagen bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 15 maj 1895.

Med undersätlig vördnad.